

Co vlastně je publicista?

Za mé jednadvacetileté nepřítomnosti se v českém písemnictví rozmohl titul „publicista“. Tím jsem v poslední době častován i já a to někdy jako obojí: „spisovatel a publicista“. Nedaří se mně si na něj zvyknout. Jsem z toho názvu tak zmatený, že někdy si nejsem jist, kdo jsem a co vlastně dělám. A taky kde se to slovo vzalo a proč. Je-li z angličtiny, bylo přijato v chybném významu. Anglický publicist, jak slovo definují anglické významové slovníky, znamená někoho, kdo produkuje a řídí publicitu nějaké firmy nebo výrobku a utváří jejich „public image“.

Ale podle české definice je to prý „člověk, který se v novinách, v televizi, rozhlasu, filmu či na Internetu aktivně vyjadřuje k různým, často aktuálním tématům, především hospodářským, politickým, sociálním, či kulturním“.

„Aktivně“? Existuje snad nějaké vyjadřování pasivní?

Publicistika je prý „označení typu žurnalistické tvorby a výsledku takovéto tvorby, která je zaměřena na veřejnost a určena k publikování“. Existuje snad nějaký typ žurnalistické tvorby, který by nebyl zaměřen na veřejnost a nebyl určen k publikování? Není žurnalistická tvorba samotná definována publikováním ve vyjmenovaných médiích?

Publicistický styl, dovidáme se dále v české wiki-definici, „nejvíce využívá podstatných jmen, přídavných jmen, sloves a příslovčí“. To už si snad Wiki dělá srandu. Existuje nějaký styl psaní, který by jich nejvíce nevyužíval?

To vše kdysi spadalo pod pojem žurnalistika. Od francouzského journal čili deník, potažmo časopis, potažmo pozdější rozhlas, televize a internet. Býval to jeden ze žánrů spisovatelského řemesla a od ostatních žánrů se lišil jen tím, že byl psán pro průběžná sdělovací média, na rozdíl od knih nebo divadla. Většina spisovatelů se částečně nebo i převážně živí i žurnalistikou, jednoduše proto, že v médiích je po spisovatelském řemesle větší poptávka než na všech ostatních trzích literárního vesmíru. A taky proto, že jim to pomáhá udržovat rutinu psaní na objednávku s termínem dodání, brousit si řemeslo a překonávat krize spisovatelských zádrhelů. Tím, že se spisovatel vyjadřuje k aktuálním tématům, nepřestává být spisovatelem. Spisovatelé to dělají po celé dějiny literatury.

Do té „publicistiky“ mě (dosavadního dramatika a rozhlasáka) jako první vtáhl týdeník Respekt, který hned od pádu komunismu nastoupil do role předsunuté čtyř nebo velitelského tanku osvobozené české žurnalistiky. Po několik let předstíhal ostatní v čtivosti, troufalosti a námětové pestrosti. Rozjela ho parta disidentů, dříve samizdatová. Vybrousily se na něm novinářské talenty, s nimiž mi bylo ctí spolupracovat a z nichž se později stala nepřehlédnutelná mediální esa. Zbyněk Petráček, István Léko, Jaroslav Spurný, Martin Weiss, Ivan Lamper, Jan Macháček.

Drapli mě za mé první návštěvy v únoru 1990, abych jim komentoval události zahraniční, k jejichž informacím jsem měl v Londýně snadnější přístup než oni v Praze. Internet tehdy nebyl, psalo se na starém hlasitém stroji a posílalo faxem. Každý týden. Fakticky pro zábavu, za honorář, který stačil na cenu faxování plus pár piv a gulášů za návštěvy Prahy. S touto partou psát byla zábava. Uhradit to holt musely ty privatizující investiční banky.

Vydrželo nám to čtyři roky. Pak se něco začalo měnit, zákulisní události jsem nesledoval, takže ani nezaznamenal, tím méně chápal. Ale když mně nový šéfredaktor Vladimír Mlynář neodpověděl na pozdrav, pochopil jsem, že Respekt se bude ubírat jiným směrem, než jakému bych mohl být k užitku. V té době jsem už měl přečtenou Maastrichtskou smlouvu o přeměně ekonomického sdružení svobodných států EHS v politické nadstátí EU s nadnárodními institucemi a programem stále těsnější integrace, který by mohl začít nahlodávat demokracii a svobodu členských zemí a jejich občanů. To tehdy ještě dlouho v Česku nebude nikdo chtít slyšet.

Za komentáře o EU si ještě o sedm let později budu vysluhovat třeba od komentátora Lidových novin „přinejmenším vážné pochybnosti o autorově soudnosti a přinejhorším o jeho psychickém stavu“, za to, že vývoj EU charakterizují jako „upevňování nadnárodních byrokratických kolosů s pravomocemi, které nepodléhají demokratické kontrole a které už evropská voliči nebudou moci změnit“. Což podle komentátora LN je „co slovo, to nepravda.“ A naopak pravda, o níž komentátor LN, ještě v roce 2001, ujišťuje české čtenáře, zněla takto:

„Evropská unie, respektive si, že si z nás dělá srandu.“

A na závěr se ptá:

„Je snad Kuras také jasnovidce?“

Diverzitokracie – nejnovější útok na demokracii

Už někdy koncem devadesátých let jsme si s rabínem Salamonem všímali věci, které v nás budily podezření, že Británie se dává na cestu k totalitnímu státu. Mnohé pocházely z Evropské unie, ale nemálo z nich bylo domácí výroby. Naši známí si sahalí na čelo, jací že to jsme paranoidní cvoci. Jenže ty známky oklešťování svobody a demokracie se vstupem do nového století hromadily. Pomalu, a nenápadně. Jako ten známý pokus se žábou a pomalu se vařící vodou.

Pilně se od té doby snažím identifikovat, co se vlastně děje a jak se to provádí. Na co jsem postupně přicházel, jsem vložil do knihy Pohřbívání svobody. Jasně to definovat a vystopovat postup a průběh se mně však daří teprve teď, v koronavirové pandemii, za řádění amerických neomarxistických teroristů usilujících o svržení demokratického kapitalismu, poklekávání policistů před nabubřelými a rozvzteklými demonstranty, bourání soch, vymazávání historických osobností, a vyhazovy nesprávné otázky pokládajících akademiků.

Mudrujte nad tím chvíli se mnou.

Západní civilizaci obchází strašidlo diverzity. Nejvíc straší v anglofonních zemích, kde po staletí platilo pravidlo, že co není výslovně zakázáno, se smí, a nikdo nesmí být souzen zpětně za čin, který v době vykonání nebyl protizákonný. Toto pravidlo je nahrazováno novým, podle něhož může být souzen kdokoli za cokoli, co se den ze dne označí za hanebné, a to zpětně za čin vykonaný před deseti, dvaceti či třiceti lety, nebo i dvěma staletími. Navíc, podle něhož může být souzen někdo dnes za to, že vypadá jako někdo, kdo se kdysi dopustil něčeho hanebného, nebo to o něm někdo tvrdí, aniž by to musel soudně dokazovat.

Termín „diverzitokracie“ mně vyšel ze snahy pojmenovat a definovat fenomén, jež sociologové a politologové v anglofonních zemích prozatím nazývají diversity politics nebo

identity politics. Nabízím tento nový termín proto, že obě pojmenování jsou nedostatečná nebo možná i matoucí. „Politika identity“ by se dala plést s lidovým hnutím, které si říká identitní generace nebo generace identity (z původního francouzského génération identitaire) a tíhne spíš k opačnému pólu politického spektra. „Politika diverzity“ je pojem na první poslech vyjadřující pozitivní, otevřený a tolerantní přístup k odlišnostem etnickým, rasovým, sexuálními, ideovým nebo kulturním a jejich rovnoprávné začlenění do pluralitního systému západní demokracie.

Tyto dva pojmy také nestačí vyjádřit fakt, že už nejde jen o politickou ideologii, nýbrž o široce fungující systém vládnutí. Je to navíc systém, který vzniká mimo státní struktury, ale tak, že tyto struktury zvenčí ovládá, a to způsobem, z něhož se nedá přesně identifikovat, kdo vlastně vládne a podle jakých jasně definovaných pravidel. Ta pravidla se totiž den ze dne mění, s nimi roste počet příkazů a zákazů, a nikdo si není jist, kdy se něco, co bylo včera pozitivní, stane zítra negativním, a co bylo povoleno, se náhle zakáže, a bude retroaktivně trestat.

Diverzitokracie postupuje přesně podle Orwellova varování, z něhož si udělala recept a stala se přesným opakem toho, co původně znamenala. Místo aby jednotlivé rozdílnosti včleňovala, dělí je na skupinky (též označované jako menšiny), jimiž společnost rozděluje a rozkládá. Ve Spojených státech letos náhle zešilela do podoby těžko racionálně uchopitelné. Já se proto raději omezím na analýzu její mírnější podoby britské, v níž se snažím neutonout a stále častěji z ní prchám do krajín méně diverzitokratických, jakou je třeba Česká republika, zatím.

Ta britská varianta probíhá už delší dobu, ale povolna, strategii salámových plátků, a po každém plátku chvíli čeká, až si na něj rodí Britové neošlehaní a nezocelení reálným socialismem zvyknou. Postupuje méně agresivně, takže poměrně snesitelně a téměř nepozorovaně, ale o to je do politického a kulturního systému víc prorostlá. Členství v podobně diverzitokratické Evropské unii ji posílilo, ale odchod ji sám od sebe už nezastaví.

První politické zneužití slova diversity se dá vystopovat k Tonyemu Blairovi do roku 2000, kdy podle pozdějšího tvrzení jeho tehdejšího poradce řekl něco jako toto: „Vymácháme nos v diverzitě politické Pravici, aby už nikdy nevyhrála volby“. Tou diverzitou minil otevření stavidel masivní imigraci neevropských etnik, která měla Labouristické straně dlouhodobě posílit počty voličů, jako odměnu za její proimigrační politiku.

Od té doby se s diverzitou všemožných odchylek a odlišností roztrhl pytel a nezastavilo ji ani pozdější vítězství Konzervativní strany, která za Cameronova předsednictví převzala její základní ideje, snadno definovatelné jako levicové. Dnešní Konzervativní strana Borise Johnsona, kterou do vlády vynesly především hlasy Britů domorodých a „nediverzifikovaných“, nachází diverzitokracii tak silně prorostlou do státních institucí, školství, médií a kultury, že ji ani mnohde nevnímá a neví si s ní rady.

Diverzitokacie už totiž rozdělila společnost podle staré osvědčené marxistické šablony na skupiny (čili identity) ohrožované a proto hodné ochrany, oproti skupinám (čili identitám) neohrožovaným a tudíž ne-li přímo ohrožujícím ty ohrožované, tak přinejmenším se nacházejících v postavení, z něhož ty ohrožované ohrožovat mohou. Jsou tudíž z jejich ohrožování předem podezřelé a nucené se obhajovat, omlouvat, kát a dokazovat, že ty ohrožované nijak neohrožují, a na důkaz toho se aktivně podílet na ochraně ohrožovaných. Samotné pasivní neohrožování se vykládá jako utajovaná nebo nevědomá, ale vrozená touha ohrožované kvůli jejich odlišnosti ohrožovat. Tuto touhu je potřeba vymýtit nebo vyléčit, po dobrém nebo po zlém. Skupiny ohrožovaných se tak stávají skupinami privilegovanými, se

zvláštními právy bez příslušných povinností, zatímco skupiny klasifikované jako neohrožované se dostávají do postavení méněcenného, se zvláštními povinnostmi bez příslušných práv. Vzděláváním a mediální masáží a převýchovou se takto nastavené dělení společnosti vštěpuje jako normální a samozřejmé, s přidavnými nálepkami jako spravedlivé, férové, liberální, moderní, pokrokové, civilizované. Bruselská mluva tomu taky říká „evropské hodnoty“.

Takto ohrožovanou skupinou se může stát jakákoli identita, kterou diverzitokracie za ohrožovanou označí. Ta se pak vyznačuje samými pozitivy, veškerá případná negativa se buď zamlčují, nebo vysvětlují její oprávněnou reakcí na údajnou perzekuci většinovou společností, ještě konkrétněji skupinami neohrožovanými a tudíž ohrožujícími. Těmto skupinám se naopak přičítají všemožná negativa.

Ke skupinám klasifikovaným jako ohrožované dnes patří tyto: Ženy. Homosexuálové a lesbičky. Osoby barevné pleti. Imigranti. Muslimové. Transsexuálové. Transgenderisté. Tělesně postižení. Obézní. Senioři. Internacionalisté. Tento výčet není definitivní a mohou k němu přibýt skupiny další. Všechny tyto skupiny dohromady tvoří společnou frontu proti tradiční většinové společnosti.

Toto dělení do skupin se často děje proti vůli umírněné většiny příslušníků té které skupiny, kterou ovládla radikální menšina mluvící a jednající jejich jménem. Radikalizované vůdcovské menšiny jsou pilíři diverzitokracie, která jejich prostřednictvím posiluje svoji moc. A zároveň výměnou posiluje jejich moc nad jejich skupinami. Tak jsou třeba ženy reprezentovány agresivními feministkami, nebo muslimové islamisty.

Seznam obsahuje několik absurdit. Za ohrožovanou menšinu jsou označovány ženy, jichž je víc než mužů. Ohrožovanou menšinou mají také být muslimové, kteří jsou při dvou miliardách příslušníků celosvětovou většinou, naopak ohrožující příslušníky jiných náboženství. Privilegování imigrantů proti domácím občanům perzekvuje domácí občany, z jejichž daní imigranti žijí, a jejichž daně financují i celý systém diverzitokracie. Mezi některými skupinami takto uměle stavěnými do jednotné fronty panuje nesmiřitelný konflikt: islám se nedá smířit s homosexualitou, feminismem a s transgenderismem. Přesto hnutí feministická a homosexuální podporují islám v iluzi, že hájení je vzájemné.

Ale tou hlavní absurditou je její aritmetika. Po sečtení všech ohrožovaných menšin nám na tu ohrožující většinu zbývají jen bílí heterosexuální, štíhlí a tělesně zdatní muži vyznání ateistického, agnostického, křesťanského, pohanského, nebo židovského. Feministickým slovníkem též nazývaní „zastánci patriarchátu“. To by souhrnem vydalo na nanejvýš třetinu obyvatel západních zemí. Zvlášť pozoruhodný v diverzitokracii je přesun Židů z tradiční kategorie ohrožované menšiny do kategorie ohrožující většiny, kde se v rámci obecného antibělošismu stává terčem nové vlny antisemitismu, jaká pronikla do oficiálních politických stran jako Labour v Británii a Demokraté v USA.

Celá tato ohrožující většina, která se ve skutečnosti stává menšinou, údajně trpí vrozenými předsudky vůči diverzitě, i když třeba o nich neví, nebo je zapírá, a diverzitokracie má za úkol je odhalovat, pranýřovat a trestat. Jejimi proviněními jsou sexismus, rasismus, homofobie, transfobie, ageismus, islamofobie, nacionalismus, a podobné hanebnosti.

Jak diverzitokratické trestání těchto hanebností u nediverzitokraticky smýšlejících jednotlivců funguje, si ukážeme na třech nejznámějších a hojně medializovaných britských případech.

Případ 1:

Laureát Nobelovy ceny profesor Tim Hunt si v roce 2015 na konferenci v Jižní Koreji zavtipkoval:

„Řeknu vám něco o svých problémech s děvčaty. Když s nimi pracujete v laboratoři, stávají se tři věci. Vy se zamilujete do nich, ony se zamilují do vás, a když je kritizujete, tak se rozbřečí.“

A zatímco se letadlem vracel domů do Londýna, na internetových serverech a do druhého dne v tisku a BBC jiskřily od renomovaných novinářů a novinářek takovéto zprávy:

Sexistický profesor pojmenovává vědkyně „děvčata“. Profesor si myslí, že žijeme v době viktoriánské. Konferenci za účasti stovky vědkyň zcela zruinoval sexistický řečník Tim Hunt. Profesorův šokující sexismus. Maska spadla a Hunt konečně projevily předsudek vůči všem narozeným se schopností rodit děti.

Královská vědecká společnost se ve svém blogu od Hunt distancovala ujištěním, že jeho názory se neslučují s jejími. V jednom tweetu se objevila jeho karikatura, jak šlape na malou černošku, takže kromě sexisty je už taky rasista.

Než doletěl domů, měl už v emailech žádosti o rezignaci z Univerzity, Královské vědecké společnosti a Evropské vědecké rady.

„Jsem vyřízený,“ přiznal se v médiích. „Akademické instituce mě pověsily na sušák, aniž se obtěžovaly se mě zeptat, jak to vidím já.“

Případ 2:

Jednou z prvních veřejných osobností reagujících na dlouho zatajovaná odhalení pákistánských gangů znásilňujících tisíce britských puberťaček byla labouristická poslankyně Sarah Champion, za volební obvod Rotherham, kde bylo prvních 1400 případů odhaleno. Takto ji citoval deník The Sun:

„Británie má problém s britskými Pákistánci znásilňujícími a zneužívajícími bílé dívky. Tak, a teď jsem to řekla. Dělá to ze mě rasistku, nebo jsem jen připravená upozornit na problém, který jsme dlouho zamlčovali? Tito lidé jsou predátoři a jejich společným faktorem je jejich etnický původ.“

Do několika dní byla zbavena poslancecké funkce. Podobně dopadli ti, kdo se jí zastali, včetně jedné muslimské radní v Manchesteru.

Případ 3:

Konzervativní filozof Sir Roger Scruton byl v roce 2019 v levicovém časopise New Statesmen citován těmito výroky:

„Islamofobii vymyslelo Muslimské Bratrstvo, aby zabránilo diskusím o důležitém tématu“.

„Maďari byli velmi znepokojeni náhlou invazí početných kmenů muslimů.“

„Číňané tvoří ze svých vlastních lidí roboty.“

„Maďarsko má skutečný problém se Sorosem“.

Byl za to mnoha médii označen za rasistu, islamofoba, bílého suprematistu a antisemitu. Konzervativní vláda Theresy Mayové ho bez dalšího vyptávání vyhodila z funkce poradce na architekturu a stavebnictví, kterou vykonával bezplatně. Příslušný ministr vydal oznámení, že „profesor Sir Roger Scruton byl s okamžitou platností propuštěn po svých nepřístojných výrociích.“

Mluvčí premiérky přidala:

„Tyto jeho výroky jsou hluboce urážlivé a zcela nepřijatelné, a je správné, že byl propuštěn.“

Autor interview v New Statesmanu na internetu otvíral šampaňské a křepčil radostí, jak vymetl s tím nenáviděným ultrapravičákem. Deník Guardian si zavtipkoval: „Nechali byste si od tohoto pána navrhnout dům?“

Jenže Scruton se nedal, dokázal, že citáty byly buď překroucené, nebo vyňaté z kontextu, podal na News Statesmana stížnost, po níž New Statesman zveřejnil omluvu a skutečný přepis celého interview. Konzervativní straně Scruton adresoval toto:

„Tyto nepříjemné události mě probudily k zjištění, v jaké opravdové morální krizi se nachází strana, k níž i přes všechno stále patřím.“

Podobné případy veřejných poprav osobnosti se hromadí do tisíců a málokdo má na ně tak silnou pozici a silný žaludek, aby se bránil. Všechny mají společné to, že jejich soudcem není stát či vláda, nýbrž na první pohled okrajové fenomény, jako nějaký politicky korektní novinář, nebo funkcionář nějakého spolku, nebo podobná nevládní či neoficiální entita. Těm se však hbitě podrízuji státní, politické a podobné veřejné instituce, aby se samy nevystavovaly nařčení z rasismu, sexismu a podobných hanebností. Díky tomu se cenzura a osobní perzekuce může jevit jako náhodná, nahodilá a nesystémová, a tudíž zdánlivě neškodná. Ale tím o to nebezpečnější, neboť nemá konkrétní viditelný centrální zdroj, před nímž by bylo možné se bránit. Je to cenzura, která může kdykoli přijít odkudkoli, nečekaně, záludně, v jakékoli podobě.

Jak se jí může ona ohrožující většina, diverzifikací proměněná v ohroženou menšinu, bránit?

Alternativy má dvě. Můžeme na ně použít terminologie lékařské. Obrana alopatická a homeopatická.

Obrana alopatická je obrana protiútokem. Sportovně by to odpovídalo boxu. Čili politickým a mediálním vyvracením nařčení a obviňování pomocí faktů, a zároveň usvědčováním obviňovatelů z lži, nekalosti a zákeřnosti. To je sice alternativa demokraticky správná, jenže se slábnoucí proveditelností, neboť snadno cenzurovatelná, jak ukazují stále častější zákroky internetových serverů. Je také velice namáhavá a časově náročná, a nese s sebou riziko, že se nějakým snadno překroutitelným a zneužitelným výrokiem zapleteme do dalších pastí. Navíc je to varianta smutně nehumorná.

Obrana homeopatická spočívá v použití mírné dávky téže zbraně, kterou se na nás útočí. Sportovně by to odpovídalo džiu-džicu. V tomto případě podle starodávného pořekadla „když je nemůžeš porazit, tak se k nim přidej, nebo přidání předstírej.“

Tato metoda si vyžaduje aktivní a upřímnou, nebo upřímně vypadající vehementní podporu některé ze složek diverzitokracie, čili některé menšinové identitní skupiny, s cílem rozložit jejich uměle udržovanou jednotnou frontu. Příklady: Jste-li islamisté, smíte kritizovat feminismus a homosexualitu, aniž byste se vystavovali trestu za sexismus a homofobii, protože kdo by vás za ně chtěl trestat, by byl obvinitelný z islamofobie. Jste-li feministé nebo homosexualisté, můžete beztrestně kritizovat přinejmenším „některé aspekty islámu“, aniž byste byli trestáni za islamofobii, protože kdo by vás z ní obvinil, by byl sexista nebo homofob.

Navíc díky transgenderismu se můžete prohlásit za ženu, aniž byste museli podstoupit operaci, a tím ze dne na den přeskočíte z kategorie ohrožující do kategorie ohrožované. S trochou kreativity se můžete též prohlásit za příslušníka kteréhokoli barevného etnika, aniž byste museli podstoupit přebarvovací kúru jako Michael Jackson, akorát opačně. V Americe to dělají úspěšně lidé mající jen jednu šestnáctinu indiánské krve, včetně jedné demokratické senátorky.

Za černošku se úspěšně prohlásila a registrovala modrooká světlovlasá Ruth Anne Dolezal, jiným jménem též Nkechi Amare Diallo, narozená stoprocentně bílým rodičům smíšeného původu švédského, německého a českého. Takže není důvod, proč by to nešlo i v Evropě. Ostatně jako stoprocentní černoch byl vnímán i poloviční běloch Barack Obama.

Takže jaký by byl praktický postup:

Vadí-li vám být napadáni za bělošství, staňte se barevnými. Vadí-li vám být napadáni za mužství, staňte se ženami. Vadí-li vám feminismus a homosexualita víc než islám, staňte se islamisty. Vadí-li vám islám víc než feminismus nebo homosexualita, staňte se feministy nebo homosexuály.

Nebo to alespoň upřímně předstírejte.

Až se vám podaří jednotnou frontu diverzitokracie rozložit, můžete se vrátit ke svému originálu. A i kdyby se vám ji rozložit nepodařilo, aspoň při tom zažijete víc humoru, než v alopatickém boji.

Já bych ze všech skupinových identit volil a doporučil feminismus. Přiznejme si, že coby patriarchální heterosexuální bílí muži vyznání ateistického, agnostického, pohanského, křesťanského nebo židovského máme ženy ze všeho na světě nejraději.

Ztráta druhé vlasti

Vlastně jsem se do toho vzpomínání neměl pouštět. Ted' se mně stýská po Londýně. Akorát ne po Londýně dnešním, nýbrž po Londýně let sedmdesátých a osmdesátých. Kdy jeho největší exoti byli Maďari, o nichž si Angličané s úsměvem vyprávěli toto:

„Když Maďar vstoupí do otáčecích dveří za vámi, vyjde z nich před vámi.“

Nebo:

„Jaký je rozdíl mezi Maďarem a Rumunem? Oba ti prodají svoji babičku, ale Rumun dodá.“

A tuto anekdotu:

István a Lajos po pěti letech imigrace vyjdou z budovy Imigračního úřadu v Londýně s potvrzením právě nabytého britského občanství. István jásá, Lajos brečí.

„Co brečíš, vole,“ napomíná ho István. „Raduj se, jsme Britové.“

„No právě, vole.“ brečí Lajos. „Ztratili jsme impérium.“

Na filmových studiích, které za války založili tři slavní maďarští bratři jménem Korda, ještě visel nápis, který tam kdysi dal nějaký anglický kameraman.

„Nemusíš být Maďar, abys tu mohl pracovat.“

A pod to někdo jiný napsal rukou:

„Ale pomůže to.“

A já se teď kousek po kousku pokusím z paměti vylovit události působící jako historické mezníky v přeměně Británie z ostrova výrazných a paličatých ale šarmantních, humorných, sebevědomých, bezpečných, stoicky klidných a spolehlivých svérázností v cosi, co neví, čím chce být, a už neumí ani nechce být tím, co bývala a čím byla tak lákavá a zábavná.

O žalostném stavu pověstného britského humoru svědčí nedávný výrok Montypythonce Michaela Palina, že nejhumornějším národem jsou Češi. Jeho kolega John Cleese, jehož nejhumornější epizody BBC začala cenzurovat, nabízí vysvětlení, že v politicko-korektní Británii se už humor nedá provozovat, protože není, z čeho si dělat srandu beztréstně.

Kde to tedy začalo?

Někteří historici to datují už do 50. let, kdy se hroutilo impérium, flagelanti v řadách intelektuálů začínali hovořit o „malém ostrůvku na okraji Evropy“ a poukazovat na britskou „provinčnost“ a izolovanost, provázenou už dávno nezaslouženou nafoukaností. Já si mohu všimnout jen toho, co jsem sám prožíval jako náruživý hltáč všeho britského. Včetně toho nechlazeného hořkého piva.

V té době už Británie sice vstřebávala i imigranty z bývalých kolonií, byli však zatím nenápadní, v severoanglických textilkách, exotických hokynářstvích a restauracích a ve veřejné dopravě. I tak si jimi konzervativní poslanec Enoch Powell zničil politickou kariéru, když v roce 1968 upozornil na budoucí riziko konfliktů s nekompatibilními kulturami a navrhl státní finanční pomoc dobrovolnému návratu do vlastí. Označení Powella za rasistu a vyloučení ze strany prakticky umlčelo v úplném zárodku debatu o blížící se vlně multikulturalismu a zavedlo první známky politické cenzury, s většinovým souhlasem politiků i veřejnosti.

Vstupu do EHS v roce 1973, potvrzenému referendem v roce 1975, předcházela už v roce 1971 decimalizace měny. Bylo to první pokorné pokleknutí před kontinentální Evropou, k níž se Británie začínala lísat, aby po letech de Gaullova veta konečně byla blahosklonně přijata.

Přeměna starodávných dvanácti pencí do šilinku a dvaceti šilinků do libry ve stopencovou libru bez šilinků byl kulturní a psychologický šok nejen pro rodilé Brity, ale i pro nás nedávné přivandrovalce nucené se naučit počítat postaru, a náhle informované, že to pracné učení bylo zbytečné.

Jenže nebylo. Pomohlo nám tím dodatečným kalkulačním úsilím chápat britskou psychiku a vnořit se do ní. Bylo to součástí velkého spleťva odlišností a opačností, jimiž jsme se museli přizpůsobovat. Koukat na opačnou stranu při přecházení ulice. Absence topení v ložnici a v koupelně, těch dvou místností, kde člověk může být nahý a mokrá. To prý, aby zůstal otužilý a nenechal se onemocnět sychravostí britského počasí. Plynové hořáky v obýváku na mince, hřející jen do vzdálenosti jednoho metru. Pardon, yardu. Nedoléhající okna drncající ve větru, která, jak vtipkoval George Mikes, měla „dávat průvanu férovou šanci“. Pokud nebyla posuvná nahoru a dolů (tedy částečně zvenčí nemytelná), otvírala se ven místo dovnitř (takže zvenčí stoprocentně nemytelná). Dveře do místností se neotvíraly ke stěně, jako všude jinde v Evropě, nýbrž dovnitř místnosti. Kuchyňské dřezky se instalovaly pod oknem, abyste na okno nedosáhli, když jste chtěli vyvětrat.

V divadle, kině, nebo na koncertě se doprostřed řady před už usazenými a kvůli vám vstávajícími spoludiváky chodilo zásadně zády k nim. Jít tváří k nim se bralo jako vrchol neslušnosti. Takhle zblízka se tam člověku do tváře prostě nikdo dívat nesmí, je to invaze soukromí, a museli jste projít co nejrychleji, s koleny ohnutými tímž směrem, ne jedna proti druhým, že by o sebe chraňpánbůh mohla zavádit.

Proč se tam vlastně jezdilo a dodnes jezdí vlevo, táží se nechápaví. Protože Británii nikdy neokupovali Němci. Před německou okupací jezdila vlevo celá Evropa. A bylo to přirozené. Pocházelo to ze středověkého setkávání rytířů na koních. Většinou praváci, uhýbali vlevo, aby se případně pravou rukou mečem mohli bránit. Němci asi byli víc leváci. A co že by se stalo, kdyby konzervativní Británie chtěla přejít, jako Švédsko, na pravou? Nejprve by se to vyzkoušelo jen na autobusech a taxících, říkali vtipálci.

Zavedené fráze znamenaly něco jiného, než by naznačoval jejich slovníkový význam.

„Zajímavé“ znamenalo „naprostý nesmysl.“

„To mě těší“ znamenalo „může mně to být ukradené.“

„Chytrý“ znamenalo „protivný“. A byl-li někdo hodně protivný, pak byl „přechytralý o polovinu“.

„Pomáhat policii s vyšetřováním“ znamenalo „být vyšetřován z trestného činu“.

Z toho vznikl jeden anglický židovský.

Vyprávějí si tři židovské maminky o svých synech.

„Tomu mému je teprve devatenáct a už koncertuje s filharmonií,“ vypráví jedna.

„Mému je šestnáct a vyhrává šachové turnaje,“ chlubí se druhá.

Na to třetí:

„Tomu mému je třináct a už pomáhá policii s vyšetřováním“.

Všechno bylo v Británii jinak a často opačně. Emoce se neprojevovaly, vztek se vyjadřoval sarkasmem, vše bylo zařízeno tak, aby se všichni udržovali v nepohodě a v otužilosti, pro případ, že by se zase museli bránit před Napoleonem nebo před Hitlerem nebo kolonizovat Indii. Nikdo nikoho nepoučoval, nenapomínal a nesekýroval. Nikdy nezapomenu na způsob, jímž mně jednou v restauraci setřela paní, u jejíhož stolu jsem si po jídle dovolil zapálit cigaretu:

„Nevadí vám, když vám do toho kouření jím?“

Po decimalizaci libry následoval odpis galonu, jak se benzin začal prodávat a počítat na litry a z galonových plechovek stovebních barev se staly pětilitrovky. Hokynáři a zelináři začali být trestáni za to, že stále vážili na libry a unce, místo kilogramy a gramy. Realitní kanceláře začínaly přepočítávat u nabízených bytů stopy a palce na metry a centimetry. Akorát tu pintu piva Brusel přehlédli.

A já, kdo jsem se pět let těšil, jak se stanu poddaným Jeho Veličenstva, jsem už musel s postesknutím přijmout jen britské občanství, další britské pokoření před Bruselem a následky Velké francouzské revoluce.

Jak se ostrov psychologicky přibližoval Evropě, změnila se i její klasifikace. Do té doby kontinentální Evropa patřila do kategorie „overseas“ čili zámoří. Od nynějška bude „abroad“ čili zahraničí. Lamanšský průliv se z moře, jež tisíc let chránilo Británii před evropskými invazemi, proměnil v pouhou hranici. Její přejezd se vynálezem hovercraftu zrychlil z půldruhé na půl hodiny. Britské svrchované vody se staly rejdištěm rybářů francouzských a španělských a britští rybáři začali být pokutováni za překročení povolené kvóty vlastního úlovku. Nej kvalitnější tradičně britské ryby jako halibut, haddock, treska, platýs, losos a mořský jazyk, donedávna každodenní základní strava, mizely rovnou na kontinent a jejich ceny v Británii prudce stouply. Jejich místo v běžné britské stravě přebíraly burger, pizza a špagety.

Někdy uprostřed osmdesátých let začala odumírat tradice vysoce kvalitního čaje, donedávna nabízeného a přijímaného kdykoli a odkohokoli, silného tmavého, několika kapkami mléka osvětleného. Nahrazovala jej nejprve mizerná, převážně instantní, ale postupně poitalšřovaná kvalitnější káva. Někdejší samozřejmé podávání čaje sypaného a vylouhovaného v konvici se proměnilo v namáčení sáčků do horké vody, dokonce už i předem omléčené. Když to takto předvedl v televizi konzervativní premiér Johnson, pohřbil dodýchávající duši Británie. Zmizely elegantní čajové šálky s podtalířkem a nahrazovaly je vysoké hrnky. Přestal se pít aperitiv nejbritštější a téměř každopodvečerní zvaný sherry (ze španělského Jerezu, s levnější verzí kyperskou) a postupně zmizel z nabídky pubů.

Britové, do té doby se řídící heslem „nežijeme, abychom jedli, nýbrž jíme, abychom žili“, začínali experimentovat s kontinentálními recepty a chuťově se rozmazlovat. K rozmazlení fyzickému nastoupilo – s dlouhým zpožděním za kontinentální Evropou - ústřední topení a ohříváče vody do sprch. Tisíciletá britská vlastnost zvaná „hardiness“ znamenající otužilost, vytrvalost, zmužilost, neoblomnost, začínala slábnout, pohodlnět a měknout. S ní měkl i ten pověstný „stiff upper lip“ čili tuhý horní ret, znamenající stoický chladný přístup k nepohodám a nehodám, jímž se Britové po staletí pyšnili a díky jemuž se nedali snadno

vyvést z míry. K tomu však taky patřila „stiff-necked“ tvrdošijnost, která sebou nenechala vláčet a věděla, kdy se bránit.

Ta se ukázala být mrtvá v únoru 1989, v události, která se stala kritickým bodem pádu Británie s piedestalu sebevědomé světové velmoci hrdé na své svobody, z nichž nejdůležitější byla svoboda slova. Tou událostí byly demonstrace do té doby britsky klidných, ale náhle islámsky rozhořčených muslimů pálicích knihu britského občana Salmana Rushdieho a žádajících jeho smrt, přikázanou z Íránu ajatoláhem Chomejním.

Žádný demonstrant nebyl zatčen a souzen podle existujícího zákona trestajícího vybízení k vraždě. Velký počet politiků, novinářů a podobných celebrit se postavil na stranu muslimů a vytkl Rushdiemu, že uráží noblesní víru. Premiérka Thatcherová, jejímž byl Rushdie výřečným levicovým kritikem, mu nasadila policejní ochranku a nakonec ho nechala emigrovat do Spojených států.

Neochota establishmentu bránit svobodu slova dala radikálním muslimům zelenou k postupnému ovládnutí, zastrašování a radikalizaci i těch muslimů liberálních. Rostl počet dovážených imámů kázících nenávist k západní civilizaci a brojících proti integraci do britské společnosti. Sítil počet islámských šaria soudů řídících společenský život muslimů v rozporu s britskými zákony, nejvíc postihující ženy budoucí nemožností získávat legální rozvod.

V roce 1997 národ zasáhla tragédie, která se proměnila v národní smutek a málem svrhla monarchii. Od dědice trůnu rozvedená princezna zahynula v autonehodě se svým milencem, synem egyptského zbohatlíka proslaveného mimo jiné předpovědí, že dědici britského trůnu budou muslimové, a obviněním královské rodiny z její smrti. Její pohřeb proměnil starou britskou klidnou důstojnost v průtrž sentimentality a emocionality místy přecházející do hysterie. Najednou vše bylo „děsivě nebritské“, jak říkávalo staré úsloví. Emoce mířily i proti královské rodině, za vydatné pomoci premiéra Blaira, který si naháněl volební body vyhlášením Diany za „princeznu lidu“. Pokoření monarchie, podrobující se nátlaku médií vydávajících se za „lid“ bylo bolestné.

V roce 2001 se konečně začínají objevovat více než dvacet let potlačované mediální informace o pákistánských organizovaných bandách znásilňujících desetitisíce britských puberťaček. Na potlačování informací se podílela policie, média, obecní správy a sociální služby, jimž byly tyto případy známy. Británie přestala být zemí chránící své občany, navíc děti, před cizími násilníky. Ti se dostávali před soud až okolo roku 2010 a dosud nebyli všichni potrestáni.

Lidový „zbojník“ Tommy Robinson, který na internetu podává zprávy a komentuje pákistánské pedofilní gangy a obecnou islamizaci Británie, je několikrát zavřen za podružné přestupky a nakonec vymazán ze všech serverů a sociálních sítí, jako by se do země propadl, a nic se o něm nikde nedovíte.

Od devadesátých let, s akcelerací v novém století, se na Británii valí tsunami antibritskosti. Rostou případy vyhazovů učitelů, novinářů a úředníků za vyjádření nekorektního názoru. Na univerzitách studenti kádrují profesory a rozhodují, kdo jim smí a nesmí přednášet. BBC zavádí vysílání islámských modliteb. Ve školách jsou dočasným vyloučením trestáni žáci za výrok, že existují jen dva gendery. Transgenderové přeměny se povolují už u malých dětí. V tažení za „dekolonizaci“ vzdělávacího systému Cambridgeská univerzita zavádí důkladné zkoumání, které z vyučovaných historických postav měly co do činění s otroctvím, aby mohly

být z osnov vyškrtnuty. Studenti manchesterské univerzity přemalovávají vystavenou Kiplingovu báseň „IF“, protože Kipling byl přece rasista. Armáda ze svých řad vyřazuje „extrémní pravičáky“ poznatelné podle seznamu „nebezpečných“ projevů, jako označování se za vlastence, označování politické korektnosti za levicové nebo komunistické spiknutí, rozhořčení nad údajným ohrožením národní identity, generalizující odsudky levice nebo vlády. Ilegální imigrace přesahuje milion, hlásí Migration Watch. „Londýn je islámštější než mnohé islámské země dohromady,“ pochvaluje si islámský kazatel Syed Raza Rizvi. „Některé prvky zákonů šaria by měly být včleněny do britského zákoníku,“ navrhuje bývalý Arcibiskup Canteburský (hlava anglikánské církve) a Vrchní Soudce. Nový národní census povoluje uvádět jiný gender než je v rodném listě. Známa feministická autorka Germain Greer dostává zákaz univerzitních přednášek po obvinění z antitransgenderismu. Svobodu slova podporuje jen necelá polovina vysokoškoláků a téměř polovina souhlasí se zákazem kontroverzních řečníků narušujících „bezpečný prostor“ studentů.

A další. A další. Nesmysly vzájemně se negující.

Do toho jako prskavka naděje vstoupí brexit a rozštěpí národ vedví. Rozpadají se stará přátelství. Následují tři roky handrkování neschopného schválit kteroukoli z osmi variant odchodu z EU. Výsledek čtyřicetiletého odbřitš'ování britské politiky a amatérství dávno zbruselizovaných britských politiků. Brexit přišel pozdě. Bruselizace zůstává bruselizací i bez Bruselu. Extrémně levicová marxisticko-trockistická antisemitská strana Labour sice prohrává volby, ale volí ji 35 procent Britů. Deset velkoměst si za starosty volí muslimy, jeden z nich na první zasedání městské rady přivádí imáma a zahajuje je islámskými modlitbami. Krátký optimismus vkládaný v Borise Johnsona tone v pandemii koronaviru a sám Boris se ukazuje být přece jen lepším novinářem a spisovatelem než politikem. Nigel Farage, bez něhož by brexit nikdy nebyl, je odstraněn z aktivní politiky a médií a stává se disidentem protestujícím na internetu proti ilegální imigraci provázené francouzskými hlídkovými čluny do britských vod, kde je přebírají hlídkové čluny britské. A policie ho zatýká, že při filmování člunů nemá na ústech náhubek.

Pandemie obnažuje už delší dobu probíhající kolaps britského zdravotnictví. A já žehnám Tvůrci Vesmíru, že mě mrtvičkou postihl a koronavirovou karanténou zavřel v Česku. Stát se mě to v Británii, už by tu mohl nebýt.

Měsíc před mrtvičkou ještě sedím v Londýně na šábesové večeři u svých starodávných židovských přátel Davida a Sally. Jedni z mála liberálních antibrexitních přátel, kteří se ještě se mnou brexitářským konzervativcem po brexitu stýkají. Už ale trochu zdráhavě, cítím onoho večera. Mezi jinými náměty přijde řeč na Izrael, kterému mírně řečeno nefandí, se od nich dozvídám. Probíráme události s židovskými náměty, mezi nimiž v těch dnech figurovala pařížská vražda starší Židovky rukou muslima soudem zproštěného žaloby, a několik podobných muslimských útoků na Francouzské Židy v nedávné době.

„Ale těch radikálů je přece jen nepatrná menšina,“ říká Sally.

„To bylo zpočátku nacistů taky,“ ulítne mně.

Sally odkládá skleničku mnou přineseného vína, odsedá od stolu a dá se do čtení deníku The Guardian. David se mračí.

„Ty jsi vlastně východoevropský pravicový extrémista. Ještě mně řekni, že fandíš tomu Orbánovi.“

„Jasně. A taky Salvinimu.“

„Komu?“

„Ty nevíš, kdo je Salvini? No jo, vždyť čteš jen Guardian.“

„Trumpovi?“

„Trochu míň. Viděl bych tam raději Reagana, ale toho už nemáme, tak mně nezbyvá nikdo jiný.““

„Netanyhuovi?“

„Tomu nejvíc.“

Nastalo dlouhé mlčení. Poděkoval jsem a šel domů. Ještě přišel od Davida e-mail.

„Sally a já jsme na tebe hodně naštvaní.“

„Co s tím nadělám?,“ odpověděl jsem.

Byla to naše poslední komunikace.

Stará druhá vlast, jejíž královské koruně jsem přísahal lojalitu, a která, zatímco na ni nostalgicky vzpomínám, hází do kanálů sochy svých historických velikánů, mně utekla někam, kam už na ni nedosáhnu. Druhou novou vlast, která byla původně tou první starou, stále ještě dostatečně nechápu, abych zde mohl úplně zdomácnět, a možná už ji pochopit nikdy nestihnu. Ale vnímám, že zde je ještě jakž takž co bránit, co tam je už prohráno.

Připadám si jako houmlésák, jak se v emigrantském jazyce Czenglish říká bezdomovcům. A už se ani nesnažím s tím britským stoickým tuhým horním rtem, který už existuje jen v knihách, předstírat, že ta ztráta nebolí.

Epilog

V inteligentní společnosti, jako jste vy, je zvykem debatu korunovat židovským vtipem. Židovský humor má nějaký vtip pro každou situaci. Na tu naši platí tento otřepaný:

Je ohlášena potopa světa do dvou dnů. Celý svět se shromažďuje v modlitebnách a prosí Hospodina o smilování. Do synagogy, sardinkovitě napěchované modlícími se Židy (včetně náhle k víře se navracejících ateistů jako Sanders a Soros), vběhne staříčkový rabín a zvolá:

„Jste všichni mešuge? Ted' se modlit? Máte dva dny na to naučit se, jak žít pod vodou.“

Posledních dvacet let se ve svém psaní snažím (kromě oněch 4P - pobavit, poučit a přimět k přemýšlení) Čechy připravit na potopu, která se blíží a jejíž dosud pomalý a mnohými nepozorovaný postup se náhle prudce zrychluje a zviditelňuje. Dlouho jsem na to byl sám a

brali mě za cvoka. Dnes to převzaly desítky mladších, s originálními nápady a návrhy, které už zapomněli, že poprvé četli u mě. Mají na to víc energie, a na záchranu civilizace není copyright.

Potopa přitéká ze všech stran. Rusko. Čína. Islám. EU a její boj proti „dezinformacím“. Elektronická síť G5 ohrožující zdraví a likvidující soukromí. Nadnárodní korporace za zákulisí ovládající vlády. Internetové firmy cenzurující „nesprávné“ informace. Nevolené nevládní organizace pronikající do vzdělávacích a informačních systémů zavádějících a kontrolujících „správné“ myšlení a vnucující je voleným vládám, rozkládající společnost na zneprátelené frakce a zneužívající k revolučním politickým cílům feminismus, homosexualitu, transgender, věk, dietní preference, a kdejakou jinou odlišnost od většinového normálu.

A teď se začíná zevnitř hroutit Amerika, bez níž je západní civilizace neubránitelná. Americká pandemie se změnila v pandemonium - vládnutí démonů a zlých duchů. To zneužívá jedné brutální vraždy černocho bilým policistou jako rozbušky anarchistického řádění a ignoruje čtyři stovky demonstranty zraněných policistů bílých i černých, a tucet zabitých, z nichž čtyři jsou černoši.

Útočí na samotnou podstatu demokracie a právního státu. Tím, že vypuklo zároveň ve 140 amerických městech, se blížilo vyhlášení války americkému politickému systému. K ničení, násilnostem a rabování se přidaly všechny politické frakce snící o svržení kapitalismu. Řídí je z velké většiny bělošské fašistické bojůvky Antifa říkající si po orwellovsku antifašistické. Poškozují nejen úřady a obchody, ale i kostely a synagogy.

Nová a smrtelně nebezpečná je na tom podpora od Demokratické strany a od liberálních médií. Slovy senátora Bernieho Sanderse jde o oprávněný protest proti „grotesknímu systému prorostlému rasismem a ekonomickou nerovností, který teď víc než jindy potřebuje být svržen“. Přitom samotný stát Minnesota, kde se policejní vražda udála, má černochoy ve funkcích vrchního soudce, velitele policie, viceprezidenta městské rady Minneapolisu – všichni za Demokratickou stranu. Pro komentátora televize CNN je řádění „mechanismus restruktury naší země nebo nějaká změna, jakou musíme projít, když se díváme na záběry pálení a rabování těmi, kdo nemají jinou volbu a nemají už co ztratit.“

Revoluce, už nezastíraná. Vyzývající policisty, politiky, novináře, aby poklekávali v projevu pokání za rasismus svých dědů, pradědů a prapradědů – a tím i údajný svůj. A oni poslušně a z vlastní iniciativy se k němu přiznávají a poklekávají, protože samotné nekleknutí je projevem rasismu. Toto běsnění a kajícnictví přidává v průzkumech Demokratické straně několik měsíců před volbami náskok.

Anglosaská civilizace, která vždy bývala racionální, pragmatickou a humánní záchranou světa před řáděním diktatur, sama zešilela a samotnou svou vahou by mohla strhnout svět do chaosu.

V tomto světě se skoro jako jediný ostrůvek rozumu, klidných emocí a politické stability jeví Střední Evropa, i když stále zčásti ovládaná nehynoucími zbytky estébáctví a exkomunistického oligarchismu, v politice, byznysu, médiích, školství, kultuře a náboženství, dnes už však našťastí posedlími spíš penězi než ideologií. Možná paradoxně a cynicky viděno i díky nim zde diverzifikace, politická korektnost a multi-kulti zatím nezískává velký prostor, protože by jim v úsilí o moc vytvářela nežádoucí konkurenci.

Pandemii přežila bez velkých ztrát na životech. Ekonomicky asi neutrpí tolik, jako velké ekonomiky. Antirasismus, který začloulmal i Británii, se v Česku odbyl jednou malou demonstrací hrstky Američanů, jedním hloupým nápisem „Rasista“ nastříkaným na sochu Churchilla, a ještě hloupějším „Black Lives Matter“ na průčelí smíchovského divadla.

Zdá se, že se naplňuje předpověď indického guru, jehož jméno jsem zapomněl, který před nějakými dvaceti lety na besedě v Praze řekl toto:

„Svět se řítí do chaosu, ale Česku se to vyhne, protože jeho karma si už všechno utrpení odbyla“.

Zatím si můžeme poplácat na ramena, zaťukat na dřevo a držet si palce. Jenže se to nebude pořád dít bez našeho přispění s rukama v klíně a čekání, kdo nás uchrání. Budeme k tomu potřebovat nějaký praktický návod. Dokud někdo moudřejší nepřijde na nějaký lepší, nabízím provizorně zatím jen ten z konce předchozí kapitoly.

Má-li z této pandemie a pandemonie vzejít nějaká renesance, ve Střední Evropě k tomu má šanci největší, ne-li jedinou. Společné vybudování politické archy, která by potopou bezpečně proplula, je možná sen příliš optimistický. Realističtější nadějí je aspoň vytváření individuálních morálních skafandrů. Ty by se musely sešívát ze základních civilizačních principů jako tyto:

- 1. Na každé negativum se dá nalézt pozitivní přístup vytvářející nové příležitosti.*
- 2. Aby bylo vzdělání k něčemu užitečné, musí se zbavit ideologického balastu a soustředit se, podle Komenského, na osvojování praktických dovedností vytvářejících hmotné i duchovní bohatství, a na pěstování charakteru.*
- 3. Charakter i praktické dovednosti se pěstují překonáváním překážek a osvojováním pracovní kázně, touhy po vědění, radosti z dozvídání, vášně k tvoření a úsilí ke skvělosti.*
- 4. Svoboda se musí denně praktikovat a bránit, aby nezanikla.*
- 5. Práva nemohou existovat bez povinností.*
- 6. Když k tomu necvičíme děti od malička, děláme z nich lemply, ničíme jim život a ohrožujeme ostatní.*

Ale teď něco pro povzbuzení:

- 1. Nenecháme si vnutit vinu za něco, čeho jsme se nedopustili.*
- 2. Nenecháme si vnutit vinu za něco, čeho jsme se dopustili v sebeobraně nebo v odvetě na zlo páchané na nás.*
- 3. Přestaňme se sabotovat sebeneúctou a sebenedůvěrou a připomínejme si, co mně Phil Laut pomohl vydýchat: „Zažili jsme dost útrap, už se nepotřebujeme trestat.“*
- 4. Nenecháme se zneužít pro boj proti něčemu, co nás neohrožuje.*
- 5. Uchovávejme si sílu na boj proti něčemu, co nás ohrožuje.*
- 6. Nespoléhejme na jiné, že nás budou zachraňovat.*
- 7. Ať děláme, co děláme, jsme na sobě vzájemně závislí.*
- 8. Ale nesnažme se za každou cenu být jednotní a zůstávejme všichni výjimeční.*

„Demokracie není potřeba přesvědčit druhé, aby mysleli jako my, nýbrž umění žít kreativně s těmi, kdo myslí jinak.“

Tuhle definici jsem vymyslel já. Až ji budete někde citovat, nezapomeňte uvést autora.

A ještě něco:

Nenechávejte si vymazávat osobní, národní a civilizační paměť. A když už, tak aspoň pořádnou mozkovou mrtvičkou.

Dopsáno, kritizováno, přepisováno, redigováno a korigováno v týdnu konce české karantény a neomarxistického, staromarxistického, trockistického, maoistického, cheguevarovského, anarchistického a arafatovského revolučního terorismu v amerických městech, během něhož městská rada Minneapolisu, jako prvního amerického města, většinovým hlasováním schválila rozpuštění policejního sboru a hledání „alternativního komunitního bezpečnostního systému“.

30.6.2020

(Benjamin Kuras – Malá paměť. Praha: Dauphin 2020. ISBN 978-80-7645-118-6)